تصدی‌گری برای فرهنگ پایتخت از جیب مردم!

بهروز شیخ‌رودی*: فارغ از تفاوت‌های گفتمانی و گرایش‌های سیاسی میان دوره پنجم و ششم شورای اسلامی شهر تهران، نحوه مدیریت منابع و تخصیص آن به اولویت‌های شهر برای رفع مشکلات مردم روشن‌کننده انگاره‌های سیاستی و سیاست حاکم بر شهر است. اعضای شورای اسلامی شهر بر اساس بند ۲ ماده ۸۰ قانون شوراهای اسلامی کشور، وظیفه «بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی‌های اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، بهداشتی، اقتصادی و رفاهی حوزه انتخابیه و تهیه طرح‌ها و پیشنهادهای اصلاحی و راه‌حل‌های کاربردی در این زمینه‌ها جهت برنامه‌ریزی و ارائه آن به مقامات مسئول ذی‌ربط» را بر عهده دارند و طبیعی است راه‌حل رفع کمبودها، نیازها و نارسایی‌ها را باید در بودجه سالانه شهرداری که به تصویب شورای شهر می‌رسد، پیگیری کنند و از این جهت بودجه شهرداری آینه تمام‌نمای تفاوت‌های میان سیاست‌گذاری حاکم بر دو دوره پنجم و ششم شورای اسلامی شهر تهران فارغ از شعار و باورهای سیاسی است.

شورانشینان پایتخت در دوره ششم با افزایش ۳۲درصدی اعتبارات مأموریت اجتماعی و فرهنگی در بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران، سهم این حوزه مأموریتی را از کل بودجه شهرداری تهران به ۸٫۶ درصد رساندند.

افزایش هزارو ۵۸ میلیارد تومانی اعتبارات حوزه اجتماعی و فرهنگی در نخستین سال دوره ششم نسبت به آخرین بودجه مصوب دوره پنجم، حکایت از توجه جدی مستأجران جدید بهشت به فرهنگ و جامعه دارد؛ اما آیا مطالبه مردم تهران از نمایندگان‌شان توجه به «فرهنگ» و «امور اجتماعی» بوده است؟ این همت اعضای شورای ششم به افزایش اعتبارات امور اجتماعی و فرهنگی زمانی شایان توجه می‌شود که بدانیم بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۰ شورای پنجم، فقط سه درصد افزایش یافته است و با این حال تنها سه حوزه مأموریتی «اجتماعی و فرهنگی»، «خدمات شهری و محیط زیست» و «ایمنی و مدیریت بحران» از مجموع شش حوزه مأموریتی شهرداری تهران مشمول نگاه ویژه اعضای شورای ششم شده‌اند و نسبت به آخرین بودجه مصوب اعضای شورای پنجم رشد را تجربه کرده‌اند و حوزه‌های مأموریتی «حمل‌ونقل و ترافیک»، «معماری و شهرسازی» و «توسعه مدیریت و هوشمندسازی» آن‌چنان مرکز توجه شورانشینان جدید نبوده و اعتبارات این مأموریت‌ها نسبت به بودجه مصوب ساکنان پیشین بهشت در دوره پنجم کاهش را تجربه کرده است.

بررسی اجزای رشد هزارو ۵۸ میلیارد تومانی بودجه حوزه فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران، نشانگر آن است که این پول بیش از آنکه صرف توسعه زیرساخت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی شهر شود، قرار است در حوزه هزینه‌ای و صرف برنامه‌های شهرداری برای توسعه تصدی‌گری در حوزه اجتماعی و فرهنگی شود. بر این اساس، درحالی‌که اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای که صرف توسعه و نگهداشت زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی شهر می‌شود، تنها از ۲٫۶ درصد رشد برخوردار شده است، اعتبارات هزینه‌ای این حوزه ۵۳ درصد رشد را برای سال ۱۴۰۱ تجربه می‌کند.

علاقه به توسعه سازمان و گسترده‌کردن دامنه تصدی‌گری‌ها، آفتی است که گریبان‌گیر شهرداری تهران بوده و هست. این ولع تصدی‌گری البته محدود به امروز و دیروز نبوده و حتی دوره پنجم نیز با الزام شهرداری به تشکیل «سازمان گردشگری» در چارچوب ماده ۷۹ برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران از این امر مستثنا نیست.

تصدی‌گری شهرداری تهران در حوزه امور اجتماعی و فرهنگی از طریق سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به علت فقدان اداره اقتصادی، خدمات با کیفیت نامناسب و تخصیص منابع به فرایند و نه محصول نهایی برای سال ۱۴۰۱، خرجی معادل ۷۹۰ میلیارد تومان روی دست شهروندان تهرانی می‌گذارد. شورای شهر با تصویب اعتبار جبران هزینه مدیریت راهبری برای سازمان‌های فرهنگی و هنری، رفاه و خدمات اجتماعی، ورزش و شرکت توسعه فرهنگی و هنری، به ازای هر شهروند تهرانی مبلغ ۹۱ هزار تومان به این سازمان‌ها کمک زیان می‌دهد تا بتوانند چرخه نامعیوب اقتصادی خود را که معلول تصدی‌گرایی است، به حساب شهروندان تهرانی بچرخانند. جالب‌تر آن است که بدانیم رقم جبران هزینه سازمان‌ها و شرکت‌های حوزه اجتماعی و فرهنگی در سال پایانی دوره پنجم، ۴۹هزارو ۶۰۰ تومان بوده که با ۸۳ درصد رشد در سال نخست دوره ششم به ۹۱ هزار تومان رسیده است.

در سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران به ازای هر شهروند تهرانی ۹۱ هزار تومان را که چیزی برابر با یارانه معیشتی دو ماه یک شهروند است، برای چرخیدن چرخ فرهنگ و اجتماع هزینه می‌کند؛ هزینه‌ای که به جای تخصیص به نتیجه و محصول نهایی، به فرایند اختصاص می‌یابد و بر همین اساس تأثیر چندانی بر اقتصاد فرهنگ و هنر شهر یا افزایش دسترسی و بالارفتن سرانه‌های مصارف فرهنگی شهروندان تهرانی نخواهد داشت؛ زیرا این رقم به جای آنکه صرف توسعه محصولات و خدمات فرهنگی شود، برای پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان و مدیران این سازمان‌ها و شرکت‌ها مصرف می‌شود.

تأکید و توجه زاکانی، شهردار تهران، به موضوع آسیب‌های اجتماعی در بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران نیز پررنگ است و بر همین مبنا اعتبارات برنامه «ساماندهی آسیب‌دیدگان اجتماعی و متکدیان» از رقم ۲۵۲ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ با رشد ۷۸درصدی به رقم ۴۵۱ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ رسیده است. البته این رشد رکوردددار میزان افزایش برنامه‌های حوزه مأموریت اجتماعی و فرهنگی نیز هست که نشان از توجه شهردار و شورانشینان به معضل بروز و ظهوریافته دارد تا ریشه‌های آن که با فرهنگ‌سازی و کار اجتماعی می‌توان از بروز و ظهور آن جلوگیری کرد. شاید همین نگاه باعث شده است که اعتبارات برنامه «حمایت و توانمندسازی مشارکت‌های اجتماعی و مردمی» در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ با کاهش ۳۴درصدی به رقم ۳۱ میلیارد تومان برسد!

کاهش اعتبارات حمایت از مشارکت‌های اجتماعی و مردمی در کنار افزایش اعتبارات ساماندهی آسیب‌دیدگان اجتماعی، رشد ۸۳درصدی اعتبارات جبران هزینه راهبری و کمک زیان سازمان‌ها و شرکت‌های حوزه فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران در کنار افزایش ۵۳درصدی سهم اعتبارات هزینه‌ای مأموریت اجتماعی و فرهنگی از یک سو و ترجیح‌دادن حوزه اجتماعی و فرهنگی بر سایر حوزه‌های مأموریتی ازجمله حوزه حمل‌ونقل و ترافیک، نمایه‌ها و انگاره‌های سیاستی انکارنشدنی است که حکایت از تمایل مدیریت شهری دوره ششم به تصدی‌گری برای فرهنگ البته آن‌هم از جیب مردم تهران دارد. اینجاست که اعداد واقعیت را آشکار می‌کنند و برخلاف تبلیغات شهرداری که از اقدام برای مردم خبر می‌داد، از هزینه‌های شهرداری از جیب مردم خبر می‌دهند.

***معاون محاسبات و پایش عملکرد شورای پنجم**

هدف؛ تهران الگوی جهان اسلام

پای لنگ بودجه برای اهداف شهری

نورا حسینی: تهران بعد از روزهای سخت کرونایی، هنوز رنگ شادی به خود ندیده است. نوروز امسال خبری از نوروزگاه‌هایی که کمی شادی را به خیابان‌ها و دل شهر می‌آورد، نبود. دیگر خبری از جشن‌های چندهزارنفری در بوستان ولایت نیست. نوروز بدون گل و رنگ تهران هم به چشم بسیاری از تهرانی‌ها آمد؛ هرچند مدیران شهری آمارهای دیگری می‌دادند. بیلبوردهای این شهر انگار تنها قرار است نام خودی‌ها را به تصویر بکشند. در این میان، گاهی چند تبلیغ کوچک برای چهره‌های مردمی و دوست‌داشتنی هم دیده می‌شود. در هفته کتاب، فضاهای تبلیغاتی پر می‌شود از تصویر نام نویسندگانی که بیشتر آنها انتشارات حوزه هنری آثارشان را به چاپ رسانده است. کمک‌های همیشگی مدیریت شهری به مجموعه‌های فرهنگی و هنری نیز کاهش زیادی داشته است؛ تا آنجا که مدتی پیش مدیرعامل خانه هنرمندان که مدت‌ها از کمی بودجه و حمایت گلایه داشت از سمت خود استعفا داد. دو نامی که گزینه جایگزینی وی هستند، یکی از سینماگران انقلابی است و دیگری از تئاتری‌های انقلابی.

کوچ مدیران جوان به شهرداری

قرار است با سیاست‌گذاری‌های جدید و مدیرانی که این سیاست‌ها را پیاده می‌کنند، تهران را به الگوی کلان‌شهر جهان اسلام تبدیل کنند. بسیاری این دوره از مدیریت شهری ...

... بر سیاست‌گذاری‌های فرهنگی خود داشته و نقدی هم به فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی دوره گذشته کرده است. به گفته زاکانی، تهران در ابعاد کالبدی خود پیشرفت داشت، ولی در بخش‌های اجتماعی و فرهنگی آن به صورت جدی یک ...

... ارائه کنیم. مهم‌تر از هر چیز، اثر عملی این تغییر در زندگی مردم است تا بتواند زندگی آنان را توأم و همراه با خدمت و پیشرفت در جهان کند. ما در میانه زمانه هستیم و از نظر زمان و تاریخ در مسیر تحقق یک اتفاق بزرگ جهانی قرار داریم. جهان در حال ...

... یکی از این مدیران هستند.

زاکانی: اهالی شیطان می‌خواهند جهان را از آن خودشان کنند

زاکانی به‌تازگی در سفری که به مشهد داشته، دوباره مروری ...

... خرده‌پروژه با مقیاس‌های متفاوت را استخراج کرده‌ایم که بنا شده درباره بخش‌هایی از آن که یک تغییر و پیشرفت برای تهران ایجاد خواهد کرد، در زمان مناسب گزارش کار را به شهروندان ...

یادداشت

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای پنجم شهر تهران

تابلوهای شهری صرف برندسازی زاکانی می‌شود

محمدجواد حق‌شناس، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای پنجم شهر تهران، چندان از عملکرد فرهنگی دوره گذشته رضایت ندارد. او معتقد است تنها ۲۵ درصد آنچه در حوزه فرهنگ سیاست‌گذاری شده، اجرائی شده و دلیل آن هم انتخاب اشتباه مدیران فرهنگی در دوره گذشته بوده است.

• به نظر می‌رسد فضای فرهنگی شهر تهران در این دوره با دوره گذشته تفاوت‌های زیادی پیدا کرده، از فضاهای شهری در مناسبت‌های ملی و مذهبی گرفته تا نام‌گذاری خیابان‌ها، انگار قرار است تنها سلیقه یک عده از شهروندان تهرانی در نظر گرفته شود و مدیرانی هم که به‌عنوان مدیران فرهنگی انتخاب شده‌اند، بیشتر از نهادهای فرهنگی حاکمیتی آمده‌اند مانند سازمان زیباسازی یا سازمان فرهنگی و هنری شهرداری.

البته من از کارنامه فرهنگی مدیریت گذشته شهر تهران راضی نیستم. فشارهایی آمد و مدیری غیرمرتبط برای حوزه فرهنگی و اجتماعی انتخاب ...

نگاهی به کوچ مدیران جوان سازمان تبلیغات به شهرداری تهران

مهره‌چینی نکرده‌ایم

هشت ماه از استقرار مدیران جدید شهر تهران گذشته است. در این ماه‌ها، چهره تهران تغییر بسیاری کرده است. بسیاری دوره مدیریت علیرضا زاکانی در شهرداری را مشابه دوران محمود احمدی‌نژاد می‌دانند؛ از بازدیدهای محله‌ای تا وعده‌های کوچک و بزرگی که در این دیدارها می‌دهد، از نگاهی که به حوزه فرهنگ و چهره‌های فرهنگی دارد. مدیران فرهنگی شهردار تهران بیشتر از مدیران جوان سازمان تبلیغات اسلامی انتخاب شده‌اند؛ درحالی‌که به نظر می‌رسید زاکانی اگر در هر حوزه‌ای کمبود مدیر داشته باشد، در این سال‌ها چهره‌های فرهنگی زیادی در اطراف خود جمع کرده باشد. با علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای شهر ...

... چیزهای دیگر فاقد هویت مذهبی و گفتمانی شده بود.

در سال ۸۲، زمانی که آقای احمدی‌نژاد شهردار تهران شد، برخلاف دوره‌های گذشته، یعنی دوران شهرداری آقایان الویری، ملک‌مدنی و دور دوم شهرداری آقای کرباسچی، شروع کرد به استفاده از نمادهای مذهبی و دوباره شعارهای مذهبی را در شهر طرح کرد و مردم شهر که اکثریت مذهبی بودند نیز از این اتفاق استقبال کردند؛ اما همان زمان از طرف مذهبی‌ها انتقادهایی به جهت اینکه در برخی موارد افراط و تفریط‌هایی صورت می‌گرفت، مطرح بود. ولی دوره آقای احمدی‌نژاد در شهرداری تهران آن‌قدر طولانی نبود که بتوان قضاوت کاملی نسبت به دوره ...